

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ตรวจผลิตภัณฑ์อาหาร OTOP ทั่วประเทศ พบมีแนวโน้มได้มาตรฐานมากขึ้น

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เผื่อระวังคุณภาพและความปลอดภัยผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) ด้านอาหารทั่วประเทศ เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภค ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นมา พบว่า สินค้ามีแนวโน้มได้มาตรฐานมากขึ้น โดยตรวจพบการปนเปื้อนเชื้อจุลินทรีย์ลดลง พร้อมกระตุ้นกลุ่มผู้ผลิตอาหารชุมชนรักษามาตรฐานไว้อย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะก้าวสู่การแข่งขันในตลาดทั้งระดับประเทศและสากล

นายแพทย์สุชม กาญจนพิมาย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า ปัจจุบันผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) ด้านอาหารมีการผลิตและจำหน่ายอย่างแพร่หลาย เป็นที่นิยมของผู้บริโภคและนักท่องเที่ยว ทำให้ผู้ผลิตและหน่วยงานภาครัฐต้องใส่ใจคุณภาพของผลิตภัณฑ์ เพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค สำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ 14 แห่ง ได้เผื่อระวังคุณภาพและความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) ด้านอาหาร ประกอบด้วย ตัวอย่างที่สุ่มเก็บจากสถานที่ผลิตและจำหน่ายทั่วประเทศโดยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด รวมทั้งตัวอย่างที่นำส่งโดยกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มแม่บ้าน นำมาตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการทั้งด้านจุลชีววิทยาและด้านเคมี ด้านจุลชีววิทยา ตรวจสอบการปนเปื้อนจุลินทรีย์บ่งชี้ถึงคุณภาพอาหาร ได้แก่ จำนวนจุลินทรีย์รวม ยีสต์และรา จุลินทรีย์บ่งชี้สุขลักษณะการผลิต ได้แก่ อีโคไล (*E. coli*) โคลิฟอร์ม (Coliforms) และเชื้อโรคอาหารเป็นพิษ เช่น ซาลโมเนลลา (*Salmonella* spp.) สแตปฟีโลคอคคัส ออเรียส (*Staphylococcus aureus*) คลอสทริเดียม เพอร์ฟริงเจนส์ (*Clostridium perfringens*) บาซิลลัส ซีเรียส (*Bacillus cereus*) ด้านเคมี ตรวจหาปริมาณวัตถุกันเสีย (กรดเบนโซอิกและกรดซอร์บิก) และสีสังเคราะห์

ผลการตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างผลิตภัณฑ์อาหารและผลิตภัณฑ์เครื่องดื่ม ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-2559 รวมทั้งสิ้น 7,269 ตัวอย่าง พบว่า ผ่านมาตรฐาน ร้อยละ 88.3, 89.6, 90.8, 93.1 และ 94.6 ตามลำดับ ซึ่งการปนเปื้อนเชื้อจุลินทรีย์ต่างๆ เกินมาตรฐานมีแนวโน้มลดลง สาเหตุส่วนใหญ่มาจากปัญหาการปนเปื้อนเชื้อจุลินทรีย์ โดยผลิตภัณฑ์ที่จัดว่าเป็นกลุ่มเสี่ยง ได้แก่ กลุ่มอาหารหมักพื้นเมืองที่แปรรูปจากเนื้อสัตว์ เช่น แหนม ปลาสาม แม้ว่าอาหารกลุ่มนี้ได้ผ่านกระบวนการหมักที่อาจช่วยทำลายหรือยับยั้งการเจริญของจุลินทรีย์ส่วนใหญ่ แต่ยังมีโอกาสพบการปนเปื้อนจุลินทรีย์ต่างๆ รวมถึงเชื้อโรคอาหารเป็นพิษได้ จึงทำให้ผู้บริโภคมีความเสี่ยงต่อการเจ็บป่วย โดยเฉพาะผู้บริโภคที่มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารดิบ โดยไม่ผ่านความร้อน ซึ่งพบว่ายังคงเป็นที่นิยมของผู้บริโภคบางกลุ่ม ดังนั้นควรนำอาหารประเภทนี้มาปรุงให้สุกด้วยความร้อนก่อนบริโภค เพื่อทำลายเชื้อจุลินทรีย์และป้องกันการเกิดโรคอาหารเป็นพิษ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มอาหารดิบ ซึ่งพบว่า กลุ่มเนื้อสัตว์ที่ผ่านการทำให้แห้ง และกลุ่มเครื่องแกงมีปัญหาการปนเปื้อนจุลินทรีย์เป็นส่วนใหญ่เช่นกัน แต่เนื่องจากอาหารประเภทนี้ต้องผ่านความร้อนก่อนบริโภค จึงไม่เสี่ยงเหมือนอาหารหมักพื้นเมืองที่แปรรูปจากเนื้อสัตว์

นายแพทย์สุชม กล่าวต่ออีกว่า ในกลุ่มเครื่องดื่มในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิทมีบางส่วนที่ไม่ผ่านมาตรฐาน เพราะมีการปนเปื้อนเชื้อจุลินทรีย์ ยีสต์และราเกินเกณฑ์ ซึ่งทำให้เน่าเสียได้ง่าย ปัญหาที่พบเชื้อจุลินทรีย์ปนเปื้อนเกินเกณฑ์ในอาหารและเครื่องดื่มอาจมาจากสาเหตุต่างๆ เช่น การใช้วัตถุดิบที่มีการปนเปื้อนเชื้อจุลินทรีย์ในปริมาณสูง การล้างและเตรียมวัตถุดิบไม่ดีพอ ภาชนะและอุปกรณ์ไม่สะอาด การผลิตและการเก็บรักษาไม่ถูกสุขลักษณะ ส่วนปัญหาด้านเคมี พบการใช้วัตถุกันเสียชนิดกรดโซอิกเกินเกณฑ์เล็กน้อย และพบการใช้สีสังเคราะห์ในอาหารกลุ่มผักผลไม้ดอง/แช่อิ่ม และกลุ่มเครื่องดื่มบ้างเล็กน้อยเช่นเดียวกัน ดังนั้นผู้บริโภคควรเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่มีสีสันใกล้เคียงกับธรรมชาติ เพื่อลดความเสี่ยงจากการได้รับสีสังเคราะห์

“ข้อมูลที่ได้จากการตรวจเผื่อระวังในครั้งนี้ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนด้านอาหารให้มีคุณภาพและมีความปลอดภัยต่อผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น รวมทั้งหากผู้ผลิตอาหารชุมชนและหน่วยงานภาครัฐร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่องและเผื่อระวังคุณภาพอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ คาดว่าผลิตภัณฑ์ชุมชนด้านอาหารของไทยจะมีคุณภาพมาตรฐาน พร้อมทั้งจะก้าวสู่การแข่งขันในตลาดทั้งระดับประเทศและสากลอย่างแน่นอน” นายแพทย์สุชม กล่าวทิ้งท้าย